

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, dnia 20 grudnia 2013 r.

DPK-071-116/13

dot. BPS/043-43-1863/13

BM-I-071-615/13/3

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 31.12.13 zał.
nr 10866 podpis

Pani

Maria Pańczyk-Pozdziej

Wicemarszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Monarcho!

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez pana senatora Ryszarda Knosalę, przekazane przy piśmie z dnia 18 listopada 2013 r., nr BPS/043-43-1863/13, dotyczące *postępowania mandatowego prowadzonego przez inspektorów Państwowej Inspekcji Pracy*, uprzejmie informuję co następuje.

W powyższym oświadczeniu przedstawiony został pogląd, że w aktualnym stanie prawnym znacznie ograniczona jest możliwość stosowania postępowania mandatowego w przypadku kar nakładanych przez organy Państwowej Inspekcji Pracy. Zaprezentowany w oświadczeniu pogląd, wywiedziony został po dokonanej analizie regulacji prawnych dotyczących uprawnień Państwowej Inspekcji Pracy do nakładania grzywien w postępowaniu mandatowym za wykroczenia określone w *ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.), w której część wykroczeń jest zagrożona minimalną karą grzywny przekraczającą 2.000 zł.

Obowiązujące w powyższym zakresie przepisy, zdaniem autora oświadczenia, poważnie ograniczają uprawnienia Państwowej Inspekcji Pracy. Z uwagi bowiem na maksymalną wysokość grzywny, jaką może nałożyć inspektor pracy w postępowaniu mandatowym, jedynie w odniesieniu do ograniczonego katalogu wykroczeń podmiot ten realizować może wyżej wskazaną kompetencję tego organu. W związku z czym postuluje się podniesienie wysokości grzywny, jaka może być nałożona w

postępowaniu mandatowym przez inspektora pracy, co w konsekwencji rozszerzy katalog wykroczeń, do których miałyby zastosowanie postępowanie mandatowe prowadzone przez ten organ.

Z uwagi na powyższe podnieść należy, że uprawnień Państwowej Inspekcji Pracy wynikających z regulacji zawartych w *Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia* (dalej k.p.s.w.) nie należy ograniczać wyłącznie do nakładania grzywny w postępowaniu mandatowym (art. 95 § 3 k.p.s.w.) w sprawach dotyczących naruszenia przepisów *ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*.

Przepis art. 17 § 2 k.p.s.w. nadaje Państwowej Inspekcji Pracy szeroki zakres uprawnień. Zgodnie z powyższą regulacją inspektor pracy nie tylko w sprawach o wykroczenia określone w cyt. wyżej *ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, ale i w sprawach o wszystkie wykroczenia przeciwko prawom pracownika określone w *Kodeksie pracy*, oraz w sprawach o inne wykroczenia związane z wykonywaniem pracy zarobkowej, jeżeli ustawa tak stanowi, jest oskarżycielem publicznym.

Powyższa kompetencja inspektora pracy wynikająca z regulacji szczególnych dotyczy wykroczeń określonych w *ustawie z dnia 24 czerwca 1983 r. o społecznej inspekcji pracy* (Dz. U. Nr 35, poz. 163, z późn. zm.), *ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o pracy na morskich statkach handlowych* (Dz. U. Nr 61, poz. 258, z późn. zm.), *ustawie z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych* (Dz. U. z 2012 r. poz. 592, z późn. zm.), *ustawie z dnia 5 kwietnia 2002 r. o europejskich radach zakładowych* (Dz. U. z 2012 r., poz. 1146), *ustawie z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych* (Dz. U. Nr 166, poz. 1608, z późn. zm.), *ustawie z dnia 4 marca 2005 r. o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej* (Dz. U. Nr 62, poz. 551, z późn. zm.), *ustawie z dnia 7 kwietnia 2006 r. o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji* (Dz. U. Nr 79, poz. 550, z późn. zm.), *ustawie z dnia 22 lipca 2006 r. o spółdzielni europejskiej* (Dz. U. Nr 149, poz. 1077, z późn. zm.) oraz *ustawie z dnia 22 lipca 2006 r. o przekazaniu środków finansowych świadczeniodawcom na wzrost wynagrodzeń* (Dz. U. Nr 149, poz. 1076, z późn. zm.).

Powyżej wymienione akty prawne typizują szereg zachowań jako wykroczenia, w odniesieniu do których inspektorowi pracy przysługuje uprawnienie do występowania w charakterze oskarżyciela publicznego. W sprawach o powyższe

wykroczenia inspektor pracy może przeprowadzić postępowanie mandatowe (nałożyć grzywnę w drodze mandatu karnego w wysokości od 20 zł. do 2.000 zł. – art. 96 § 1a pkt 1 k.p.s.w.), w tym również także po przeprowadzeniu czynności wyjaśniających, jeżeli uzna, że kara ta będzie wystarczająca (art. 95 § 3 k.p.s.w.).

Ponadto w sprawach o wykroczenia przeciwko prawom pracownika określone w *Kodeksie pracy* właściwy organ Państwowej Inspekcji Pracy może nałożyć w postępowaniu mandatowym grzywnę nawet w wysokości do 5.000 zł., pod warunkiem jednak, że zachodzi przypadek recydywy (ukarany co najmniej dwukrotnie za wykroczenie przeciwko prawom pracownika określone w *Kodeksie pracy* w ciągu ostatnich dwóch lat od dnia ostatniego ukarania popełnił takie wykroczenie – art. 96 § 1b k.p.s.w.).

Opisane powyżej regulacje pozwalają w postępowaniu mandatowym organom Państwowej Inspekcji Pracy, wymierzyć grzywny aż czterokrotnie wyższe, a w przypadku recydywy nawet dziesięciokrotnie wyższe niż innym organom uprawnionym do prowadzenia postępowania mandatowego. Zasadą jest bowiem, że w tym postępowaniu można nałożyć grzywnę w wysokości do 500 zł., a w przypadku, o którym mowa w art. 9 § 1 *Kodeksu wykroczeń* (gdy czyn wyczerpuje znamiona wykroczeń określonych w dwóch lub więcej przepisach ustawy) do 1.000 zł. (art. 96 § 1 k.p.s.w.).

Należy również zauważyć, że możliwość ukarania grzywną w drodze mandatu karnego nie zawsze prowadzi do szybszego ukarania sprawcy wykroczenia. Pamiętać bowiem należy, że przepisy k.p.s.w. przewidują możliwość odmowy przyjęcia mandatu karnego, a w takiej sytuacji (a także w przypadku nieuiszczenia w wyznaczonym terminie grzywny nałożonej mandatem zaocznym), kierowany jest przeciwko sprawcy wykroczenia wniosek o ukaranie do sądu (art. 99 k.p.s.w.).

Powyżej przedstawiony stan prawny uzasadnia wniosek, że organy Państwowej Inspekcji Pracy niewątpliwie posiadają uprawnienia umożliwiające surowsze karanie sprawców wykroczeń w postępowaniu mandatowym niż inne uprawnione organy. Ewentualne dalsze pogłębianie dysproporcji w tym zakresie w zależności od rodzaju uprawnionego organu, jeszcze bardziej powiększyłby powyższe różnice, przy tym brak jest szczególnych powodów, które uzasadniałyby wprowadzenie takiego rozwiązania. Nie wydaje się również, aby postulowane w oświadczeniu senatorskim zmiany przyczyniły się do znacznego spadku opisanych w oświadczeniu senatorskim

wykroczeń i sprawniejszego egzekwowania prawa w odniesieniu do tych naruszeń prawa.

Wszystkie powyżej przedstawione okoliczności uzasadniają więc ocenę, że w chwili obecnej nie zachodzą okoliczności przemawiające za podjęciem prac legislacyjnych, w zakresie należącym do właściwości Ministra Sprawiedliwości, prowadzących do zmiany stanu prawnego zgodnie z kierunkiem postulowanym w oświadczeniu senatorskim. Obowiązujące unormowania, przy założeniu ich właściwego stosowania, stanowią gwarancje skutecznej reakcji na stwierdzone naruszenia, o których mowa w oświadczeniu senatorskim. Tym samym podjęcie w Ministerstwie Sprawiedliwości takich prac aktualnie nie jest planowane.

Końcowo podkreślenia wymaga okoliczność, że ewentualna inicjatywa ustawodawcza w zakresie *ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* zgodnie z art. 21 ust. 1 *ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej* (Dz. U. z 2013 r. poz. 743, z późn. zm.) należy do właściwości Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Z wygnani powrotome

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Michał Królikowski
Michał Królikowski
PODSEKRETARZ STANU